

Tatabányai Árpád Gimnázium

Helyi tanterv

HT4-2020 és HT6-2020

Négy és hat évfolyamos gimnázium

Dráma és színház

FRISSÍTVE: 2022. JÚLIUS 4.

Dráma és színház

A dráma és színház tanítása olyan művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amelynek célja az élményeken keresztül történő megértés, valamint a kommunikáció, a kooperáció, a kreativitás fejlesztése, az összetartozás érzésének erősítése. A dráma és színház kreatív folyamata szolgálja a tanulók ön- és társismeretének gazdagodását, segíti az oldottabb és könnyebb kapcsolatépítést és kapcsolatfenntartást.

A tanulói tevékenységek a gondolatok és érzelmek kifejezését, ezzel együtt különböző drámai és színházi kifejezési formák megismerését, alkalmazásuk elsajátítását és értelmezését szolgálják. A dramatikus tevékenység gyakorlása és tanulása hozzájárul az önazonosság erősítéséhez és a nemzeti, helyi vagy nemzetiségi közösségi tudat kialakításához.

A dráma és színház tevékenységformáival való személyes találkozás révén a művészeti ág nyelve a tanulók sajátjává válik, és mindezek eredményeként kialakul bennük a művészettel élés, az értő befogadóvá válás alapvető igénye.

A dráma és színház tevékenységei nagy szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

Fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanuláshoz kapcsolódó sikeresség megélt élményként jelenik meg, mely más tárgyak tanulásához is pozitív megerősítést ad.

Fejleszti a kommunikációs kompetenciákat, mert a dráma és színház keretei között sokféle önkifejezési forma (verbális, vokális, nonverbális) alkalmazására és gyakorlására van lehetőség, ami a kommunikációs lehetőségek körét a megszokotthoz képest erőteljesen kitérít. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek.

Fejleszti a digitális kompetenciákat, hiszen a tanulók kezében lévő digitális eszközök a hétköznapi kommunikáció mindennapos eszközei, melyeket konkrét vagy szimbolikus tartalommal gyakran alkalmaznak kortárs élethelyzetekben. Emellett a dramatikus tevékenységek során a tanulók azonosítják a digitális környezet kínálta lehetőségeket és veszélyeket is, érvényesen foglalkozhatnak a magánszféra, a személyes adatok és a digitális identitás meglétével vagy hiányával, veszélyeztetésével vagy biztonságával.

Fejleszti a gondolkodás kompetenciáit, hiszen a dramatikus tevékenységek folyamán és következtében a tanuló motivált a problémák azonosítására, a kérdések megfogalmazására, a bizonyítékok keresésére és értékelésére, a logikus érvelés alkalmazására, a következtetések levonására, és megalapozott információkra, tényekre és bizonyítékokra támaszkodó döntésekre törekszik. Ugyanakkor a dráma és színház tevékenységei teret adnak a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak is, a fantázia, kreatív megközelítések szabadságának, melyek szintén nagy szerepet játszanak a gondolkodás fejlesztésében.

Fejleszti a társadalmi részvétel és felelősségvállalás kompetenciáit, hiszen a dráma és színház tantárgy tanulása felhívja a figyelmet a közös értékeinkre és azok megőrzésének jelentőségére, másrészt felelősségvállalásra, toleranciára, szolidaritásra, megalapozott értékítélet megfogalmazására és annak aktív vállalására ösztönöz.

Fejleszti a személyes és társas kompetenciákat, hiszen a tantárgy tanulásának jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeret, a reális önértékelés kialakulását, ugyanakkor a csoportos együttműködésben, közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

Végül a személyiségfejlesztésben betöltött szerepe miatt fejleszti a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciákat is.

11. évfolyam

A dráma és színház tanítása komplex művészeti és művészetpedagógiai tevékenység, amely interakciókon keresztül játék, cselekvés és tapasztalat útján valósítja meg célját, amelynek középpontjában maga a dramatikus tevékenységben megvalósuló tanulás áll. A dramatikus tevékenységeknek nagyon sok formája ismert. A játék, a cselekvő részvétel, a problémaközpontú tematikus foglalkozások következtében megélt egyéni és közösségi élményeken keresztül, az aktív tevékenységeknek köszönhetően fejlődnek a tanulók alkotó és befogadó, valamint kommunikációs és szocializációs készségei, képességei. A dramatikus formák alkalmazásának következtében a tanulók önmagukkal és a társadalommal harmonikus kapcsolatban élő állampolgárrá válnak, az emberi kapcsolatokban, a családi életben sikeresen együttműködő emberként boldogulnak.

Fontos a megfelelő értelmezői eszköztár elsajátítása, és annak tudatos és adekvát használata is, az eligazodás képességének megteremtése a kortárs kultúrában.

A dráma és színház tantárgy a művészeti, művészetpedagógiai nevelés területén vállal nagy szerepet a cselekvéssel, élménnyel történő tanulás felhasználásával a diákok személyiségfejlesztésében, a művészeti élmények befogadásában, az önkifejezésben, a művészettel élés igényének kialakításában stb.

A fejlesztési feladatok és ismeretek, illetve a javasolt tevékenységek közül a szaktanár a csoport előzetes tudása, érdeklődése, céljai és saját pedagógiai szándékai alapján szabadon válogathat, illetve ezeket saját döntése szerint egy vagy több átfogó téma feldolgozásába is illesztheti (pl. egy színház, színházi csoportosulás tevékenységének, szervezeti és műsorrendjének alaposabb megismerése, egy konkrét drámai szöveg részletes vizsgálata, egy, a csoport vagy a szaktanár által ajánlott téma köré épített szerkesztett játék létrehozása improvizációkból vagy kötött szövegű jelenetekből, egy szaktanár vagy a csoport által választott téma, élethelyzet, probléma részletes és több oldalról történő feldolgozása, körüljárása).

A tárgy fejlesztési feladatai és ismeretei elsősorban tevékenység-központú, komplex, folyamatos és rendszeres képzési egységekre bontott, egész évre kiterjedő gyakorlati képzés során sajátíthatók el.

A témakörök, illetve a fejlesztési feladatok és ismeretek nem sorrendben, hanem a korosztály és a csoport adottságainak, képzettségének megfelelően, a szaktanár döntése alapján, akár integrált formában, ugyanazon tevékenységek keretében is feldolgozhatóak; egy fejlesztési feladat pedig több tevékenység során is vizsgálható.

11. ÉVFOLYAM

A tantárgy heti óraszám: 1 óra

A tantárgy éves óraszám: 34 óra

Témakör neve	Óraszám
Szabályjátékok	3
Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	4
Rögtönzés	5
Saját történetek feldolgozása	4
Műalkotások feldolgozása	3
Dramaturgiai ismeretek	1

A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	2
Dráma- és színháztörténet	1
Dráma- és színházelmélet	1
Kortárs dráma és színház	2
Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	2
Színházi előadás megtekintése	2
Rendszerezés, számonkérés	4
Összes óraszám:	34

Témakör	Szabályjátékok	Órakeret 3 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló: felfedezi és alkalmazza a tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságait és összefüggéseit; felidézi és alkalmazza a látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat; hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzi a játékszabályok adta keretek között tevékenységeit; megfigyeli, azonosítja és értelmezi a társaitól és a környezetéből érkező hatásokat és az azokra adott saját válaszait; értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszerben betöltött helye szerint a csoportos játékok során.</p>	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	Tevékenységek	
<p>A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése és alkalmazása A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése és alkalmazása Verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és alkalmazása Összetett verbális és mozgásos koncentrációs gyakorlatok Hosszan tartó, koncentrált figyelemmel végzett tevékenység a játékszabályok adta keretek között Páros és kiscsoportos egyensúly- és bizalomgyakorlatok Csoportos bizalomjátékok Ön- és társismereti játékok</p>	<p>A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságaira, azok összefüggéseire figyeltető gyakorlatok alkalmazása A kifejező közlés elsajátított technikai alapjainak alkalmazását lehetővé tevő gyakorlatok A térérzékelést, a térbeli tájékozódást, mozgáskoordinációt (ezzel együtt az egymáshoz való alkalmazkodást) fejlesztő összetett gyakorlatok Vakvezetéses és/vagy egyensúlyvesztésre épülő bizalomgyakorlatok A társismeret játéka (megfigyeléstől a felismerésig) Kötött időben, osztálylétszámokkal is megvalósítható, játékszabályokhoz kötött ön- és csoportismereti gyakorlatok</p>	

Fogalmak	tempó és ritmus, együttműködés, egyensúly, átadás és átvétel, impulzus, hatás és ellenhatás, bizalom, önismeret, társismeret
-----------------	--

Témakör	Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)	Órakeret 4 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló: kitalál és dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal alkalmaz elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatásokat konkrét vagy szimbolikus jelentéssel; tudatosan irányítja és összpontosítja figyelmét a környezete jelenségeire, és felhasználja azokat dramatikus tevékenységeiben; továbbfejleszti az együttműködés és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát; kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból; adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése</p> <p>A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalmazása</p> <p>A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben</p> <p>Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban</p> <p>Elképzelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások kitalálása és a dramatikus tevékenységek során közlési szándékkal történő alkalmazása konkrét vagy szimbolikus jelentéssel</p> <p>Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban</p> <p>Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)</p>	<p>Csoporton belüli kommunikációt és együttműködést erősítő játékok.</p> <p>Megadott témára, címre alkotott állóképek, képsorozatok.</p> <p>Összetett szituációk megjelenítése különféle eszközrendszerek használatával (pl. némajáték, számsorok, halandzsa).</p> <p>Szituációs játékok különféle eszközök felhasználásával (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc)</p>	
Fogalmak	drámajáték, kommunikáció, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd	

Témakör	Rögtönzés	Órakeret 5 óra
A témakör	A témakör tanulása eredményeként a tanuló:	

nevelési-fejlesztési céljai	<p>az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;</p> <p>ismeri és alkalmazza a szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri az empátia jelentőségét;</p> <p>ismeri és tudatosan alkalmazza a kapcsolat létrehozásának és fenntartásának technikáit.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek
<p>A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak tudatos alkalmazása</p> <p>A rögtönzés tartalmi és formai elemeinek összefüggései</p> <p>Figura- és helyzetteremtés</p> <p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével</p> <p>Rögtönzéses gyakorlatok megadott vagy közösen egyeztetett szituációs elemekkel</p> <p>Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában, a megismert technikák alkalmazásával</p> <p>A rögtönzés szerepből és szerepen kívül történő elemző és értelmező megvitatása</p>	<p>A kapcsolat létrehozása és fenntartása gátak, akadályok közbeiktatásával</p> <p>Karaktertanulmányok megadott figurákra, helyzetekre különböző szervezési módokkal</p> <p>A spontán és az előkészített rögtönzések (pl. adott zene, téma vagy fogalom alapján) lehetőségeinek és korlátainak tudatosítása</p> <p>Különbéle konkrét és metaforikus kifejezőeszközök tudatos alkalmazása a rögtönzések során (pl. szituációs játékok hangeffektusokra, vázlat megadásával vagy közös kidolgozásával, a valódi érzelmek kimondásának tiltásával)</p> <p>A helyzetre, a partnerre, a saját figurára való visszajelzést kiváltó és lehetővé tevő reflektív formák alkalmazása</p>
Fogalmak	<p>probléma, viszony, hierarchia, státusz, státuszkülönbség, figura tartása, típus és egyénítés</p>

Témakör	Saját történetek feldolgozása	Órakeret 4 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;</p> <p>értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;</p> <p>felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;</p> <p>elemzi és dramatikus eszközökkel feldolgozza az általa hozott</p>	

	<p>problémahelyzeteket;</p> <p>értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.</p> <p>A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és alapszintű alkalmazása.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek
<p>Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával.</p> <p>A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása.</p> <p>Történetek gyűjtése, rendszerezése, válogatása, szerkesztése.</p> <p>Egyéni történetekből közös történet alkotása.</p> <p>A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése.</p> <p>Történet és forma egymásra hatása.</p>	<p>A történet lejegyzése, különféle narrációs technikák alkalmazása (pl. a szereplő önnarrációjának távolító hatása)</p> <p>A szöveg dramatizálása (pl. szituációkra bontás, dialógusok létrehozása, szólamokra bontás, ritmizálás, visszhangzó felolvasás)</p> <p>Szerkesztési gyakorlatok (pl. etűdökre bontás, kötött formák társítása)</p> <p>A megjelenítés lehetőségei (pl. a szöveg és az akció szétválasztása, történetszínjátszó és/vagy olvasószínjátszó technikák, a stílusváltás alkalmazása)</p>
Fogalmak	döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mondandó, tanulság

Témakör	Műalkotások feldolgozása	Órakeret 3 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>értelmezi a megélt, a látott-hallott-olvasott, a kitalált történeteket a különböző dramatikus tevékenységek révén;</p> <p>felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésében és a kulturális hagyomány átörökítésében;</p> <p>értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>A művészeti alkotások (pl. irodalom, zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) elemző-értelmező megközelítése dramatikus tevékenységek segítségével</p> <p>A művészeti alkotásokban megjelenő</p>	<p>Állóképek, szerepháló-építés, képsorozat a különböző viszonyrendszerek, szereplők közötti kapcsolatok vizsgálatára</p> <p>Némajátékos jelenetek és/vagy kötött szövegű játékok és/vagy szöveges</p>	

<p>élethelyzetek, problémák körüljárása dramatikus tevékenységekkel</p> <p>A problémahelyzet jellemzőinek felismerése, értelmezése, értékelése</p> <p>Dramatikus improvizációk képzőművészeti alkotások, zeneművek, ismert történelmi események, fénykép, film stb. alapján</p> <p>Szerkesztési feladatok különböző művészeti alkotások felhasználásával</p> <p>A történetek jelentőségének felismerése a kommunikációban, az érték-közvetítésben és a kulturális hagyomány átörökítésében</p>	<p>jelenetek egyes érzelmek, élethelyzetek, problémák megjelenítésére</p> <p>Egy műalkotásban ábrázolt pillanathoz vezető, illetve annak folytatásaként kibontható történetek variációinak bemutatása különböző dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Adott művészeti ágakhoz tartozó műalkotások más művészeti ágakba történő adaptációja</p> <p>A közös alkotás eredményeinek megbeszélése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben</p>
Fogalmak	konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés

Témakör	Dramaturgiai alapfogalmak	Órakeret 1 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>tudatosan alkalmazza a feszültségteremtés eszközeit a dramatikus tevékenységekben;</p> <p>megkülönbözteti és tudatosan alkalmazza a dramaturgiai alapfogalmakat;</p> <p>felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit (szereplők, viszonyrendszer, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás).</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>A dramaturgiai alapfogalmak megkülönböztetése és tudatos alkalmazása.</p> <p>A feszültségteremtés eszközeinek tudatos alkalmazása a dramatikus tevékenységekben.</p> <p>A dramatikus szituációk jellemzőinek (szereplők, hely, idő, viszonyok, probléma, körülmények, cél, szándék, akarat, konfliktus, feloldás) felismerése és azonosítása a dramatikus játékok során.</p> <p>http://letoltes.drama.hu/DPM/2001-2010/2004.k1.pdf</p> <p>Dévényi Róbert: Az amatőr színjáték dramaturgiája</p>	<p>Közös jelenetépítés dramatikus és színházi eszközökkel</p> <p>A megjelenített helyzetek alkotóelemeinek, a feszültség forrásainak dramaturgiai szempontú elemzése</p> <p><i>Irodalmi művek egy-egy részletének közös dramatizálása, megjelenítése dramatikus tevékenységekkel.</i></p>	
Fogalmak	dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; feszültség,	

	várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció, bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa
--	---

Témakör	A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)	Órakeret 2 óra
<p>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>adekvát és alkotó módon alkalmazza a verbális és nonverbális kifejezés eszközeit;</p> <p>ismeri és tudatosan alkalmazza a kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejét;</p> <p>felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;</p> <p>saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.</p>	
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>		<p>Tevékenységek</p>
<p>A sűrítés, variáció, fokozás, késleltetés, státushelyzet alkalmazása a különféle dramatikus tevékenységek során.</p> <p>A térhasználat lehetőségeinek értelmezése, és ezek alkalmazása saját dramatikus tevékenységben; a színpadi tér, ismerkedés a színpadi térformákkal és használatuk következményeivel.</p> <p>Anyagismeret és a stilizáció fogalmának ismerete és alkalmazása tárgyas, bábos megfogalmazási formák esetében.</p> <p>A konkrét és absztrahált mozgás közötti különbség tudatosítása; a mozgásos kommunikáció értelmezése és alkalmazása saját dramatikus tevékenység során.</p> <p>A hatáskeltés eszközeinek alkalmazása a gyakorlatok során.</p> <p>A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének ismerete, a verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és kreatív alkalmazása a dramatikus tevékenységek során.</p> <p>A színházi kommunikáció erejének ismerete, a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak tudatos alkalmazása, értelmezése, elemzése.</p>		<p>A felsorolt dramaturgiai fogalmak különböző dramatikus tevékenységekben történő értelmezése, alkalmazása, hatáselemzése</p> <p>Hangulatok, fogalmak, érzések megfogalmazása, kifejezése dramatikus és/vagy mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel</p> <p>Dramatikus játékok a realitás és a stilizáció összevetésére</p> <p>Dramatikus és/vagy mozgásos, táncos tevékenységek a konkrét és az absztrahált mozgás megkülönböztetésére</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>jelenet, típus, egyénítés, ellentét, párhuzam, feszültség, státus, sűrítés,</p>	

	variáció, színpadi tér, stilizáció, konkrét és absztrahált mozgás, hatás, katarzisz
--	---

Témakör	Dráma- és színháztörténet	Órakeret 1 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A témakör tanulása eredményeként a tanuló: értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>A színház- és drámatörténeti ismeretek iránti érdeklődés felkeltése (néhány alkotó portréja, néhány nagyobb színháztörténeti korszak, a kortárs művészet alkotásai stb.).</p> <p>A meglévő dráma- és színháztörténeti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével.</p> <p>Színházi műfajok és stílusok történeti szempontú tanulmányozása; az egyes korszakok jellemző stílusjegyeinek, kifejezőeszközeinek felismerése a látott előadásokban.</p>	<p>Egyes színházi stílusok, színházi műfajok jellemző jegyeinek alkalmazása saját játékokban</p> <p>Egyes szerzők személyének, életművének, művészeti jellemzőinek megközelítése különféle dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Választott művek, műrészletek, szövegrészek, szállóigék stb. felhasználása különféle dramatikus tevékenységekben</p> <p>Ismert drámai alkotások választott konfliktusainak, szituációinak kortárs helyzetbe, nyelvi közegbe, szöveggörnyezetbe emelése különböző dramatikus tevékenységekkel</p> <p>Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben</p>	
Fogalmak	realista színjáték, abszurd, groteszk, performansz, a választott dráma- és színháztörténeti ismeretanyag szakszókincse	

Témakör	Dráma- és színházelmélet	Órakeret 1 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	A témakör tanulása eredményeként a tanuló: értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit; saját munkájában alkalmazza, a látott előadásokban felismeri és azonosítja a dráma és a színház formanyelvi sajátosságait.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek
<p>A drámai műnem sajátosságai: az epikától és a lírától eltérő sajátságok felismerése és meghatározása, egyes drámaszerkezetek</p> <p>A meglévő dráma- és színházelméleti ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével.</p> <p>Látott előadásokban és saját dramatikus tevékenységben a dráma és színház formanyelvi sajátosságainak felismerése és azonosítása.</p> <p>A dráma/színhátjáték mint kommunikáció: a dráma/színhátjáték „nyelve” és a befogadóra gyakorolt hatása.</p>	<p>Dramatikus formanyelvi elemek összefűzése, egymásra építése dramatikus tevékenységekben;</p> <p>Drámai és színpadi szöveg összevetése, értelmezése, a színpadra készült szövegek sajátosságainak vizsgálata beszélgetésben és/vagy dramatikus tevékenységekkel;</p> <p>A tanult drámaszerkezetek megközelítése dramatikus tevékenységekkel;</p> <p>A komikum, az irónia, a groteszk jelenlétének vizsgálata a különböző drámaszerkezetekben;</p> <p>A vizsgált színháztörténeti korszakok és/vagy drámaszerkezetek megközelítése mozgásos és/vagy bábos tevékenységekkel;</p> <p>Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben.</p>
<p>Fogalmak</p>	<p>a dráma műneme, a tanult drámaszerkezetek (pl. arisztotelészi dramaturgia, shakespeare-i dramaturgia, a brechti dramaturgia, az abszurd dramaturgia)</p>

Témakör	Kortárs dráma és színház	Órakeret 2 óra
<p>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló: értelmezi és rendszerezi a dráma- és színháztörténeti, dráma- és színházelméleti, valamint a kortárs színházra vonatkozó ismereteit és élményeit.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>Napjaink egy-két fontos színházi irányzata és/vagy egy-két választott példa a kortárs drámairodalomból;</p> <p>A kortárs színházra vonatkozó meglévő ismeretek és élmények értelmezése, rendszerezése megbeszélések és/vagy dramatikus tevékenységek segítségével;</p> <p>Összművészeti sajátosságok felismerése: a művészeti ágak viszonya, hierarchiája a látott előadásban;</p> <p>A mai magyar színházi élet néhány jelentős</p>	<p>A műnemek keveredésének, átalakulásának vizsgálata kortárs színházi előadásokban beszélgetéssel és/vagy dramatikus tevékenységekkel.</p> <p>Ismerkedés napjaink egyes világszínházi törekvéseivel (pl. modern operák, mozgásszínházi előadások, prózai művek) különböző módszertanú tevékenységekkel.)</p>	

alkotója (egy-két színész, rendező, díszlet- és jelmeztervező, zeneszerző, koreográfus, kritikus megnevezése/szakmai bemutatása); A mai magyar színházi élet műhelyei (egy választott társulat, együttes, alkotóközösség bemutatása); A mai magyar színházi struktúra jellemzői.	
Fogalmak	hivatásos színház, kőszínház, alternatív színház, amatőr színház, diákszínház

Témakör	Színjátékos tevékenység (vers- és prózamondás, jelenet, előadás)	Órakeret 2 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>az alkotótevékenység során használja a megismert és általa alkotott kifejezési formákat;</p> <p>felfedezi a tárgyi világ kínálta eszközöket, ezek művészi formáit (pl. a bábót és a maszkot), valamint a színházi vizualitás (pl. díszlet, jelmez, fény) eszköztárát;</p> <p>használja a tér sajátosságaiban (irányok, arányok, hangsúlyok, fény és sötét, mozgás és mozdulatlanság stb.) rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri és alkalmazza a színházi kommunikáció erejét;</p> <p>alkalmazza a tanult dramatikus technikákat a helyzetek megjelenítésében, a történetek dramatizálásában és a figurateremtés folyamatában;</p> <p>felismeri és alkalmazza a helyzetek feldolgozása során a szerkesztésben rejlő lehetőségeket;</p> <p>felismeri és alkalmazza a választott előadóművészeti műfajok (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) jellemző eszköztárát.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>Az alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák, technikák alkalmazása.</p> <p>Alkotó jellegű részvétel a közösség és a szaktanár közös igénye szerint a nyilvánosság (elsősorban saját közösség) számára készített egyéni vagy közös produkcióban.</p>	<p>A rögtönzésekből etűdök létrehozása.</p> <p>A drámamunkára jellemző kommunikáció és a színpadi kommunikáció megkülönböztetése, gyakorlati alkalmazása.</p> <p>Szabadon választott előadó-művészeti formák (vers- és prózamondás; prózai, zenés, bábos, táncos, mozgásos színjáték stb.) saját élményű megtapasztalása.</p> <p>A színház mint közösségi alkotás – saját élmény szerzése jelenetek színpadra</p>	

	állításában.
Fogalmak	színházi kommunikáció, pódiumszínpad, előadóművészet, megjelenítés, részleges megjelenítés, stilizáció

Témakör	Színházi előadás megtekintése	Órakeret 2 óra
A témakör nevelési-fejlesztési céljai	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <p>a színházi előadást önmaga és a világ megértésének élményszerű formájaként értelmezi;</p> <p>felismeri a színházi előadásokban a művészettel élés lehetőségének egyik formáját;</p> <p>a színházi előadást a dramatikus tevékenységek kiindulópontjául is használja.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Tevékenységek	
<p>Különböző színházi irányzatokat képviselő előadások (pl. hivatásos vagy amatőr színházi társulat előadása, annak hiányában gyermek- vagy diákszínházi csoportok előadásainak) megtekintése;</p> <p>Az előadásról érvekkel alátámasztott önálló vélemény kialakítása és megfogalmazása, mások véleményének tiszteletben tartása;</p> <p>Színház- és drámaelméleti ismeretek alkalmazása a látott előadások szóbeli és/vagy írásbeli elemzésében (pl. a drámai műnem jellegzetességei, dramaturgiai alapfogalmak, a színházművészet összművészeti sajátosságai);</p> <p>Látott színházi előadások elemző/értelmező/összehasonlító vizsgálata;</p> <p>Előadások megközelítése az élmények befogadását elősegítő dramatikus tevékenységformákkal;</p> <p>A fontosabb színházi szakmák ismerete (a színész, a rendező, a dramaturg, a scenikus, a koreográfus, az előadás létrehozásához szükséges színházi mesterségek);</p> <p>A színészi, rendezői, dramaturgiai, díszlet- és jelmeztervezői munka alapszintű elemzése;</p> <p>A színházi előadás élményének a művészettel élés egyik lehetséges formájaként, az egyén és a világ megértésének lehetőségeként való értelmezése.</p>	<p>A közösen látott előadás megbeszélése, megvitatása, értelmezése – kis- és nagycsoportos formákban és/vagy dramatikus tevékenységekben és/vagy más tevékenységgel (pl. írásos elemzés, projektmunka, kooperatív tevékenységek);</p> <p>A figurateremtés elemeinek felismerése és alkalmazása;</p> <p>A feszültségteremtés eszközeinek felismerése és alkalmazása;</p> <p>A rendezői koncepció elemzése, eszközeinek feltárása;</p> <p>Színházak közönségkapcsolatának vizsgálata (pl. plakátok, szóróanyag, műsorfűzet, honlap, közönségtalálkozók, színházpedagógiai tevékenység).</p>	

Fogalmak	opera, balett, kortárs táncszínház, mozgásszínház, összművészet, rendező, díszlettervező, jelmeztervező, scenikus, koreográfus, színpadmester, világosító, ügyelő, sűgő, kellékes
-----------------	---

Rendszerezés, számonkérés

ÓRASZÁM: 4 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK:

- A fejezet témaköreinek áttekintése
- A fejezetben tanult fogalmak ismétlése
- A fejezetben tanultak számonkérése